

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Aittokosken practical -ampumaradalla Suomussalmella.

ILMOITTAJA

Kainuun Practical Ampujat ry
Koulukatu 4 A 1, 89600 Suomussalmi

Yhteyshenkilö:
Matti Tapio
puh. 0400 121 121
sähköposti: 3636406.mt (at) gmail.com

KIINTEISTÖ, SEN KÄYTTÖTARKOITUS, SIJAINTI JA OMISTAJA

Kunnostettava kohde on Aittokosken ampumarata Suomussalmella. Ampumarata on Ämmänsaaren kuntakeskuksen eteläpuolella ja 5-tien länsipuolella. Kohteesta on matkaa Ämmänsaareen vajaa 13 km.

Kiinteistörekisteritunnus on 777-406-149-2. Kiinteistön pinta-ala on 6,4 h. Kiinteistön omistaa kaksi yksityishenkilöä. Ilmoituksen tekijä Kainuun Practical Ampujat ry on vuokrannut kiinteistön yksityishenkilöiltä 1.1.2015 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle silloin, kun puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kyseessä on pilaantuneen maaperän puhdistaminen yksittäisessä kohteessa. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Maaperän pilaantumista on tapahtunut ampumaratakäytössä. Rata on otettu käyttöön v. 1995. Suomussalmen kunnan ympäristölautakunta on myöntänyt ampumaradalle ympäristöluvan 28.2.1995. Toiminnan laajentumisen vuoksi uusi ympäristöluva on myönnetty 20.1.2016.

Ampumaradalla ammutaan vuodessa noin 600 000 laukausta. Kilpailutapahtumia on vuodessa noin 20. Radalla käytettäviä aseita ovat pistooli, pienoispistooli, revolveri, pienoisrevolveri, haulikko ja kivääri. Rataa käytetään huhtikuusta lokakuuhun.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta ja pilaantuneen maan määrästä

Ampumarata sijaitsee ulkona. Ampumatoiminnassa maaperään haulien ja luotien kautta kertyvät haitalliset aineet ovat lähinnä kupari, lyijy, antimoni ja sinkki. Radalla ei ole ollut käytössä luotien talteenottojärjestelmää.

Ilmoituksessa viitataan ampumaradan 20.1.2016 ympäristölupaan ja sen hakemukseen. Hakemuksessa (täydennys 30.4.2015) esitetään metallien arvioidut määrät maaperässä ammutapaikoittain. Määrät perustuvat arvioon koko ampumaradan aikana ammuttujen laukausten yhteismäärästä.

Taulukko 1. Lyijyn ja kuparin arvioitu yhteismäärä kaikilla ammutapaikoilla (1-14).

	kiloa yhteensä	penkassa kg	sirpaleina maassa kg
Lyijy	30 183	17 415	12 768
Kupari	5 568	3 212	2 356

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Alueen maaperä on kuivaa hiekkakangasta ja entistä maa-ainesten ottoaluetta. Kohdealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmän pohjavesialueen, Hietasärkkien, raja sijaitsee 3,1 km:n päässä koillisessa.

Pintavesistä lähimpänä ovat Emäjoki 750 metrin päässä ja Haaravesi vajaan kilometrin päässä. Kangasjoki kulkee 90 metrin päässä alueen eteläpuolella. Kiinteistön itäpuolella molemmin puolin rajaa kulkee oja. Alueen ympärillä on mäntyvaltainen metsä.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Maaperän kunnostuksen tavoitteena on alentaa maaperän haitta-ainepitoisuuksia siten, että maaperän pilaantuneisuudesta johtuvia ympäristö- tai terveyshaittoja ei kunnostustyön jälkeen esiinny.

Selvitys käytettävästä puhdistusmenetelmästä

Maaperän kunnostus esitetään toteutettavaksi massanvaihdolla ja seulomalla maavallien pintakerroksia luotien poistamiseksi ja uusiokäyttöön toimittamiseksi.

Selvitys työn valvonnasta ja aikataulusta

Ilmoituksessa ei tarkemmin eritellä työnvalvontaa, eikä aikataulua. Ilmoituksessa viitataan kunnan ympäristölautakunnan 20.1.2016 antamaan ympäristölupaan, jossa on annettu veloitteena maaperän puhdistaminen. Ympäristöluvassa on myös esitetty kunnostuksen aikataulu.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 30.5.2016. Ilmoitusta on täydennetty 2.8. ja 3.8.2016.

Ampumaradalla on pidetty ilmoituksen käsittelyyn liittyvä palaveri 14.6.2016. Siihen osallistivat ilmoituksen tehneestä ampumaseurasta Matti Tapio, Rauno Tiikkaja, Suomussalmen kunnasta ympäristöviranhaltija Jukka Korhonen ja ELY-keskuksesta ylitarkastaja Tatu Turunen.

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, koska kunnostustyön kohteena olevalla ampumaradalla on kunnan myöntämä ympäristölupa, ja ilmoituksessa esitetty kunnostus ajoittuu pitkälle aikavälille.

Kunnan ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että se katsoo pima-ilmoituksen olevan ympäristöluvassa hyväksytyn maaperän kunnostussuunnitelman mukainen. Lautakunnan lausunnossa esitetään kunkin radan osalta tehtyjen maaperän haitta-ainemääritysten tuloksia. Ympäristölautakunta esittää kunnostuksen tavoitetasoksi valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaisia ylempiä ohjearvoja. Lautakunta katsoo, että kunnostamisella ylempää ohjearvoa noudattaen ei pilaantumisesta todennäköisesti aiheudu terveys- tai ympäristöriskiä alueen suunnitellussa käytössä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Töiden toteuttamisessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset ylempät ohjearvot. Ne maamassat on poistettava ampumaradalta, joissa pitoisuudet ylittävät seuraavien aineiden ylempät ohjearvot.

Antimoni 50 mg/kg

Arseeni 100 mg/kg

Kupari 200 mg/kg

Lyijy 750 mg/kg

Nikkeli 150 mg/kg

Sinkki 400 mg/kg

Puhdistustaso on varmennettava riittäväillä kenttä- ja laboratorionäytteillä, joiden ottaminen ja analysointi on tehtävä kunnostuksen valvojan kontrolloimana. Mikäli kunnostuksen yhteydessä ilmenee, että maaperä on pilaantunut muilla kuin edellä mainituilla haitta-aineilla, esimerkiksi öljy-yhdisteillä, on maaperän puhdistettava ns. ylempää ohjearvotasoa noudattaen.

2. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Sellaisia maamassoja, joiden haitallisten aineiden pitoisuudet ylittävät kynnsarvon, mutta alittavat ylempän ohjearvon, voidaan hyödyntää ampumaradan rakenteissa. Mikäli näitä maamassoja aiotaan poistaa kiinteistöltä, niitä ei saa toimittaa muualle kuin sellaisiin vastaanottopaikkoihin, joilla on lupa vastaanottaa lievästi pilaantuneita maamassoja.
3. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana oltava jätelain 121 §:n mukainen siirtoasiakirja.
4. Mikäli poistettavaksi tulevia pilaantuneita maamassoja joudutaan pakottavasta syystä lyhytaikaisesti (alle kuukausi) varastoimaan kunnostustyömaalla, on varastointipaikalta maaperästä otettava myöhemmin jäännöspitoisuusnäytteet.
5. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä kunnostuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös kunnostustöiden päättymisestä. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.

6. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirja on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
7. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen estämiseksi ja päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle.
8. Kunnostustyöstä on laadittava vuosittain raportti, jossa esitetään tehdyt kunnostustyöt ja kenttä- ja laboratoriomittausten tulokset. Raportti on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kunkin vuoden loppuun mennessä.

Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti 31.3.2027 mennessä. Loppuraportissa on esitettävä yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytenäytteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti kartalla sekä selvitys poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä ja sijoituspaikasta. Loppuraportti on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristölautakunnalle.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvotasot. Kainuun ELY-keskuksen käsityksen mukaan ampumaradan kunnostamisessa voidaan soveltaa ylempää ohjearvoa, kun kyseessä on toimintaansa jatkava ampumarata, jonka läheisyydessä ei ole asutusta, ja joka ei sijaitse pohjavesialueella. Ylempää ohjearvoa käytetään yleisesti maaperän puhdistamisen tavoitearvoina teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla ja muilla vastaavilla alueilla, jotka ei käytetä asumiseen.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, koska puhdistustöiden edetessä tilanne saattaa poiketa tutkimusvaiheen aikaisesta.

Määräys 2

Pilaantumisen ehkäisemiseksi poistettavat maamassat ja jätteet on vietävä sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle. Ampumaradalta ei saa toimittaa maamassoja muualle kuin hyväksytylle jätteiden

käsittelylaitokselle. Tällä määräyksellä estetään haitallisten aineiden ja niiden aiheuttaman terveys- ja ympäristöriskin leviäminen.

Määräys 3

Pilaantuneiden massojen kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maan aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämääristä ja kuljettajasta.

Määräys 4

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoidaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi tulee varastointiajan olla lyhyt. Varastointipaikalta on syytä ottaa jäännöspitoisuusnäyte pilaantumisen leviämisen estämiseksi.

Määräys 5

Valvojan nimeämällä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaiselle toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnitellusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 6

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista viranomaisvalvonnan ohella myös puhdistamisprosessin loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 7

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 8

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä on tarpeen antaa vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta perehtyä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 31.12.2026 saakka.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 6, 7, 16, 17, 23, 133, 135, 136, 190, 191 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 24, 25, 26 §

Jätelaki 2, 5, 29, 30, 31, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Tiedoksi päätös (sähköpostitse)

Suomussalmen kunta

Suomen ympäristökeskus

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustauluilla

Kainuun ELY-keskus kuuluttaa tästä päätöksestä Suomussalmen kunnan ilmoitustauluilla. Kuulutus on nähtävillä myös internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ylitarkastaja Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 605 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (1731/2015) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (11 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

Kainuun ELY-keskus, Ympäristö- ja luonnonvarat –vastuualue

Yksikön päällikkö

Sari Myllyoja

Ylitarkastaja

Tatu Turunen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenkymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. **Valitusaika päättyy 21.11.2016.**

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
  - miltä kohdin muutosta haetaan
  - mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
  - millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42611, telekopio 029 56 42760

Aukioloaika: klo 8.00–16.15.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Myllyoja Sari 20.10.2016 14:48